

Prvi simpozij mladih u borbi protiv prostitucije i trgovanja ljudima – najvećeg nasilja nad ljudskim bićima

Stanka Oršolić*

stanka.orsolic@gmail.com

U Papinskoj akademiji znanosti (Casina Pio IV.) u Vatikanu je od 15. do 16. studenog 2014. na inicijativu, uz podršku i blagoslov pape Franje održan Prvi simpozij mladih protiv prostitucije i trgovanja ljudima – najvećeg oblika nasilja nad ljudskim bićima.¹ Na Simpoziju je sudjelovalo oko 75, većinom mladih osoba, a organizatori su bili Papinska akademija znanosti (mons. Marcelo Sánchez Sorondo i Gabriella Marino), *Global Freedom Network* (Antonia Stampalia) i *Vínculos En Red* (Alicia Peressutti i Piero Picatto). Simpozij je ponudio lepezu nevladinih organizacija u kojima djeluju mlade osobe širom svijeta s misijom sprječavanja trgovanja ljudima, a dotakao se i gorućih problema s kojima se mladi svakodnevno suočavaju u svom radu. Mons. Marcelo Sánchez Sorondo izrazio je radost, zahvalnost i potrebu održavanja ovog simpozija, a sudionice i sudionike je posjetio papa Franjo koji je izrazio zadovoljstvo gledajući mlade koji se obvezuju pomagati drugima dragovoljno riskirajući svoj život i ulažući ga za dobrobit drugih. Na kraju simpozija mladi su sastavili i potpisali *Prvu međunarodnu deklaraciju mladih protiv prostitucije i trgovanja ljudima* koju su predali papi Franji. Ovdje donosimo kratak pregled glavnih naglasaka izlaganja, a većinu je moguće potražiti na vatikanskoj stranici *End Slavery*.²

Florencia Pedregosa³ povezala je prostituciju i trgovanje ljudima promatranjem ljudskog tijela kao objekta konzumacije, a istaknula je i razliku prostitucije i trgovanja ljudima koju čine žrtve (prostitutke i transseksualne osobe), tvrdeći da prostitucija ne može biti promatrana kao posao. Percepcija muška-

* Stanka Oršolić, članica Družbe sestara Naše Gospe (DSNG) iz Zagreba sudjelovala je na simpoziju kao članica europske udruge *Religious in Europe Networking Against Trafficking and Exploitation* (RENATE).

¹ Izvorni naziv simpozija je *Young People Against Prostitution and Human Trafficking. The Greatest Violence Against Human Beings*.

² Usp. endslavery.va (03.07.2015).

³ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/argentina.html (03.07.2015).

raca prema trgovanju ljudima ne smije ići u smjeru iskazivanja muževnosti iskorištavanjem djevojčica, djevojaka i žena, posjećivanjem bordela i kupovanjem usluga uz primjenu prisile i nasilja, tvrdi Piero Picatto,⁴ te je istaknuo važnost odgajanja odgovorne i nesebične seksualnosti, utemeljene na međusobnom poštivanju i uzdržljivosti. *Rasadište* svodnika i središte seksualnog iskorištavanja žena u meksičkoj regiji Tlaxcali stvara spiralu nasilja koja dovodi do podređenosti i potlačenosti žena u prostituciji, koje svodnici regrutiraju, zapošljavaju i prevoze duž cijelog Meksika i u SAD, posvjedočila je Ixchel Yglesias Gonzáles Báez.⁵ Alarmantna situacija vlada u Boliviji gdje nedostaje inicijativa i projekata koji bi osnažili primjenjivanje zakonâ i ljudskih prava, spriječili korupciju, povećali odgovornost klijenata, uključili ranjivu skupinu afričkih potomaka, potakli slobodno življenje bez rodnog, obiteljskog i seksualnog nasilja i bez trgovanja ljudima, raspršili iluzije o boljem životu i studiju u gradovima, spriječili prostituiranje za topli obrok, stanarinu i školovanje, skinuli nevidljive okove prostitucije i lažnog epiteta egzotičnih i poželjnih žena, istaknula je Ana Paola García Villagómez.⁶

Slično je i u Albaniji, gdje prevladava organizirani kriminal, institucionalno nasilje, korupcija, duboko beznade, mentalitet neprihvatanja inicijativa koje omogućuju promjene stanja, nejednakost prema ženama i Romima (žene za isti posao i kvalifikaciju dobivaju 35 % manju plaću, te je 60 % spolno selektivnih pobačaja na štetu djevojčica), a najranjivije etničke skupine nemaju pristupa obrazovanju i socijalnim uslugama (romski roditelji prodaju djecu da bi preživjeli glad i neimaštinu), istaknula je Olivia Conroy.⁷ Pisey Khin⁸ govorila je o porastu trgovanja ljudima u Kambodži koje je uvjetovano siromaštvom, socijalnom i ekonomskom nejednakošću, oduzimanjem zemljišta ili gubitkom radi klimatskih promjena, nedostatkom radnih mjesta, obrazovanja, dostupnih informacija o izazovima i opasnostima migracije, gdje najviše žene postaju žrtve seksualnog iskorištavanja i prisilnog neplaćenog rada potpisujući nerazumljive ugovore, a radi srama ne usuđuju se tražiti pomoć ni od obitelji. Brutalna praksa genitalnog sakaćenja žena potencijalni je rizik razvoja Zelenortske Republike dolaskom imigranata iz afričkih područja u kojima se provodi ova praksa, koja je ujedno i nasilje nad tijelima djevojčica, djevojaka i žena, a primjenjuje se kao ritual bez prethodnog objašnjenja ili najave, na nehygienički način, čemu pogoduju neutemeljena stereotipna mišljenja i vjerovanja, a čijim istraživanjima se

⁴ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/masculinidad.html (03.07.2015).

⁵ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/proxenetes.html (03.07.2015).

⁶ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/ayorea.html (03.07.2015).

⁷ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/albania.html (03.07.2015).

⁸ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/cambodia.html (03.07.2015).

bavi Cádi Sano.⁹ Težak zarobljenički način života provode sinajski zarobljenici od kojih su 95% Eritrejci, koji radi eritrejsko-etopijskog rata ilegalno bježe plaćajući krijumčarima ljudi ili vodičima izlaz iz zemlje, a većina biva oteta te psihički i fizički zlostavljana i mučena čekajući da rodbina plati visoku otkupninu, a u novije vrijeme počelo je trgovanje ljudima preko Sredozemnog mora, posvjedočila je Vanessa Berhe.¹⁰

Elvis Popaj¹¹ objasnio je kako u Albaniji preko mobilnih timova pomaže žrtvama trgovanja ljudima, identificiranjem disfunkcionalnih obitelji i pojedinaca koji su potencijalne žrtve (maloljetne osobe, nisko obrazovane ili neobrazovane, nezaposlene, diskriminirane i socijalno isključene osobe i etničke skupine, poput Romkinja i pripadnica egipatske zajednice).

Paulina Konarska¹² predstavila je desetogodišnji rad udruge PoMOC koju vode redovnice, pružajući adekvatnu pomoć zlostavljanim ženama, žrtvama nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, pronalazeći ih na ulicama. Alejandra Scelles Torres¹³ predstavila je rad fondacije Scelles unutar koje djeluje međunarodni istraživački centar za seksualno iskorištavanje (CRIDES), koji procjenjuje da su u Španjolskoj 90 % prostitutki žrtve trgovanja ljudima, najčešće studentice, stoga je potrebno nešto učiniti protiv visoke tolerancije prostitucije putem medija gdje se merkantilizam ženskog tijela normalizira i promovira, inicijativama i edukacijom za mir i jednakost muškaraca i žena u društvu. Žrtva radnog i seksualnog iskorištavanja, M. C. M. iz Meksika, članica udruge *Sin Trata*, svjedočila je o ranjivosti koju je preživjela tijekom iskorištavanja kao žrtva korumpiranog državnog sustava koji ne pruža adekvatnu socijalnu skrb djeci starijoj od dvanaest godina.

Žrtva dječje prostitucije iz Meksika, K. J.¹⁴, iznijela je vlastito svjedočanstvo izlaska iz začaranog kruga trgovanja ljudima, koja nakon oporavka pomaže žrtvama i provodi kampanje kojima nastoji utjecati na mijenjanje zakona koji bi trebali pomagati žrtvama.

Budući da se prošlost ne može izbrisati, kao ni budućnost napisati, preživjeli imaju brojne izazove, o čemu svjedoči Madai Morales Albino¹⁵ koja kroz rad

⁹ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/fgm.html (03.07.2015).

¹⁰ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/sinai.html (03.07.2015).

¹¹ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/community.html (03.07.2015).

¹² Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/poland.html (03.07.2015).

¹³ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/espania.html (03.07.2015).

¹⁴ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/circulo.html (03.07.2015).

¹⁵ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/em-poderamiento.html (03.07.2015).

svoje fondacije nastoji osigurati obrazovanje, skrb i stručno osposobljavanje te osnažiti i podržati žrtve.

Nilinuri Toppo¹⁶ istaknula je važnost suradnje s policijom kod spašavanja žrtava trgovanja ljudima, posvjedočila je o svom bratu-žrtvi prisilnog rada te o alarmantnoj situaciji u Indiji gdje dnevno 200 žena uđe u prostituciju, od kojih 80% prisilno, te o užasavajućim uvjetima rada bordela gdje trebaju dnevno zadovoljiti i do 18 klijenata.

Robert Colvin¹⁷ surađujući s međunarodnom agencijom za ljudska prava u Cebu, na Filipinima, iznio je iskustvo rada sa djecom žrtvama komercijalnog seksualnog trgovanja i opisao model rada na slučajevima te posvjedočio da je bez ljubavi nemoguće odraditi ovaj posao, jer ljubav ne samo da vidi sustave koje treba popraviti, nego i osobe o kojima treba brinuti jer i osobe kojima se trgovalo, kao i trgovci, trebaju liječenje.

O rehabilitaciji žrtava s duhovne točke gledišta govorila je s. Stanka Oršolić,¹⁸ koja je radeći sa ženama žrtvama trgovanja ljudima u udruzi *Medaille Trust* u Londonu, uvidjela da svaka žrtva ima potrebu za slobodom, spašenošću, srećom i ljubavlju, što joj se čini nedostižnim jer se mora suočiti s kompleksnim fazama svoga života. Program pružanja duhovne pomoći omogućit će uzdizanje njihova klonula duha jer u Bogu, koji ih je, vjeruju, na čudesan način spasio i u dobrim ljudima-angelima, kako ih nazivaju, vide izlazak iz tamne realnosti u sretnije sutra.

S. Eugenia Bonetti¹⁹ naglasila je proročku ulogu 250 udruženih talijanskih redovnica koje u skloništima za žrtve trgovanja ljudima, daju svoj doprinos u promicanju dostojanstva svake žene stvorene na sliku Božju, čija je uloga u svijetu, društvu, Crkvi i medijima gledana više kao objekt, nego kao subjekt jer lance ropstva uzrokuju mnogi svojom šutnjom i ravnodušnošću.

Caritas u Kambodži provodi različite programe osnaživanja mladih, najranjivije skupine u trgovanju ljudima, a koji će im olakšati kasnije zapošljavanje i spriječiti ilegalnu migraciju, kazala je Sary Phirum.²⁰ Anna Bartošová²¹ predstavila je inicijative koje provodi Caritas u Slovačkoj (Gift box kampanja, filmski festival s filmovima i dokumentarcima o problemu trgovanja ljudima

¹⁶ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/india.html (03.07.2015).

¹⁷ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/rehabilitation.html (03.07.2015).

¹⁸ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/spiritual.html (03.07.2015).

¹⁹ S. Eugenia Bonetti MC, iz Rima, predsjednica je udruge *Slaves no more* i Ureda za žene i djecu kojima se trgovalo, pri Uniji viših poglavarica Italije.

²⁰ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/asia.html (03.07.2015).

²¹ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/slovakia.html (03.07.2015).

te animirani film Dvije djevojčice), a koji je dosad zbrinuo 52 žrtve i tako im omogućio dostojanstveniji život.

Potomak Curtisa L. Carlsona, osnivača vodećeg poslovnoputničkog branda Carlson's Wagolit Travel, Patrick Gage,²² predstavio je njihovu strategiju u borbi protiv trgovanja ljudima i ponudio prijedloge za cjelokupan ugostiteljski sektor: usvojiti etički kodeks poslovanja i ponašanja protiv trgovanja ljudima; ustanoviti koaliciju *Hoteli protiv trgovanja ljudima*; promovirati SOS liniju za žrtve trgovanja ljudima, revidirati lance opskrbe za hotele, te je naglasio važnost preuzimanja odgovornosti za sustav koji je ugostiteljski sektor izgradio i zahtijevao jer su hoteli zaraženi trgovanjem, seksualnim iskorištavanjem i dužničkim radom. Ruth Kilcullen²³ govorila je o tome kako su redovnice, eksperti i volonteri proveli program edukacije osoblja u 100 irskih hotela o problemu trgovanja djecom u svrhu seksualne eksploatacije. Medicinska sestra iz SAD-a N. K.²⁴ svjedočila je o radnom iskorištavanju u SAD-u, o *Bethany Christian Services* koja se pobrinula za nju, te potaknula otvaranje fondova koji će pomoći žrtvama u školovanju i kod zapošljavanja i tako ih oslobađati zidova srama.

Lúisa Sousa Barradas²⁵ govorila je o dječjem radu u Zelenortskoj Republici, u kojoj 40 % populacije čine djeca i adolescenti, a 53 % te djece je ugroženo radom u različitim djelatnostima koje škode njihovu fizičkom i psihičkom zdravlju, te društvenom i moralnom razvoju i naglasila kako je potrebno zaštititi djecu, dati stipendije za školovanje siromašne djece, novčano i zatvorom kazniti izrabljivače dječjeg rada, osigurati u selima SOS smještaje za nezbrinutu djecu.

Andra Georgeta Șerban²⁶ predstavila je rad i strategiju suzbijanja trgovanja ljudima kluškog državnog interventnog centra za zlostavljanu djecu u Rumunjskoj, koji osigurava implementaciju pružanja pomoći i strategije zaštite djece, provodi kampanje prevencije na svim razinama društva, te uspostavlja mentorske mreže za mlade i za žrtve.

Vaughan Baugley²⁷ govorila je o međusektorskoj suradnji i bazičnom zagovaranju u borbi protiv trgovanja ljudima i seksualnog iskorištavanja djece koju provodi ICMEC koji procjenjuje da svake godine nestaje 2 milijuna seksualno iskorištene djece koji su žrtve pornografije i trgovanja ljudima. Stvaranjem Financijske koalicije protiv dječje pornografije, Radne skupine za digitalnu eko-

²² Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/hotels.html (03.07.2015).

²³ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/mec-paths.html (03.07.2015).

²⁴ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/labor.html (03.07.2015).

²⁵ Usp.: www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/caboverde.html (03.07.2015).

²⁶ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/victims.html (03.07.2015).

²⁷ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/village.html (03.07.2015).

nomiju te Globalne zdravstvene koalicije nadaju se da će pronaći nove metode suzbijanja trgovanja ljudima radi promjene konceptualizacije trgovanja ljudima i načina svjetskog odgovora na ovaj problem.

Winnie Mutevu²⁸ predstavila je rad mreže mladih YOUNG@HAART u borbi protiv trgovanja ljudima u Keniji, gdje su zastupljeni prisilan rad, dječji rad i seksualno iskorištavanje žena kojima se trguje u arapske zemlje, Europu i SAD, i koje su uglavnom zaražene HIV-om. Austelino Dias Tavares²⁹ predstavio je projekt Mladi protiv rodnog nasilja provedenog sa skupinom mladih edukatorica i edukatora u Praiai na Kapverdskim otocima, koji su senzibilizirajući mlade potakli njihov utjecaj na promjene i preveniranje trgovanja ljudima novim pristupom muškosti i razumijevanju ženskog tijela te javnim zalaganjem i govorom o ovom problemu na različitim razinama u društvu.

Mariana Ruenes³⁰ sa skupinom mladih osoba nastoji imunizirati mlade u borbi protiv trgovanja ljudima jer su u Meksiku rašireni nasilje, otmice, prostitucija te većina maloljetnih žrtava ne razumije situaciju u kojoj se nalaze jer je trgovanje ljudima negirani socijalni problem. Joseph Loh Chih-Ko³¹ govorio je o prevenciji trgovanja ljudima u Tajvanu među mladima koje provode unutar župa, sveučilišta i kampova govoreći o opasnostima rada na otvorenom moru i o djelovanju skloništa Dobrog pastira, gdje je zbrinuto 190 žrtava seksualnog i radnog iskorištavanja. Natália Cordeiro Guimarães³² govorila je o povezanosti seksualnog tržišta i muškosti, što proučava institut PAPAI koji pruža pomoć očinske podrške mladima i adolescentima, problematizira i reflektira ponašanja muškaraca, te provodi projekte radi suzbijanja trgovanja ljudima i seksualnog iskorištavanja u Brazilu, posebice među radnicima u 844 luke, te mobiliziranjem mladića radi zaustavljanja seksualnog nasilja za vrijeme održavanja svjetskog nogometnog prvenstva. Mary Anne Balthazar³³ iznijela je poteškoće u Maleziji, koja bilježi ekonomski rast, nisku nezaposlenost, ali i visoku potražnju za jeftinom i needuciranom radnom snagom na plantažama, u domaćinstvima i u prisilnoj prostituciji, te diskriminaciju djece migranata. Radi pružanja boljih usluga žrtvama trgovanja ljudima suočava se s potrebama, a ujedno i izazovima partnerstva s vladom, agencijama, ambasadama, Crkvom, crkvenim organizacijama i udrugama, korporacijama i s pojedincima.

²⁸ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/kenya.html (03.07.2015).

²⁹ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/gender_violence.html (03.07.2015).

³⁰ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/juven-tud.html (03.07.2015).

³¹ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/tai-wan.html (03.07.2015).

³² Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/mas-culinity.html (03.07.2015).

³³ Usp. www.endslavery.va/content/endslavery/en/publications/youth_symposium_2014/sabah.html (03.07.2015).

Iako uvjetovani političkom situacijom, korupcijom, socijalnim problemima, društvenim izazovima, moralnom neodgovornošću, neetičkim ponašanjem, neučinkovitim pravnim sustavom, ekonomskom krizom, mladi su ovim simpozijem imali hrabrosti, znanja, iskustva i snage dići svoj glas, izreći svoj jasan stav protiv sustava koji dopušta da osobe upadnu u lanac prostitucije i u drugi oblik ropstva te ustati kao aktivni branitelji ljudskih prava i promicatelji zaštite osnovnih ljudskih prava, kako ih je potaknuo i papa Franjo na Svjetskom danu mladih u Rio de Janeiru 2013. On im je tada poručio kako baš od mladih očekuje da dignu svoj glas u svojim biskupijama, da ih se čuje i u Crkvi, da Crkva izađe na ulice, da se svi opremo riječima, statičnosti, komoditetu, klerikalizmu, svemu što nas čini zatvorenima u sebe.

Papa Franjo je zamolio mons. Soronda da se počne istraživati trgovanje ljudima i ljudskim organima u okviru Papinske akademije znanosti i društvenih znanosti, nakon čega je organizirano niz značajnih, utjecajnih i svjetski prepoznatih događaja radi holističkog proučavanja i suzbijanja modernog ropstva, iz čega je proizašla ideja za ovaj simpozij, nakon čega se formirala Grupa mladih protiv ropstva, koja je nakon simpozija inicirala niz drugih događaja na svjetskoj i državnim razinama. Mladi su se obvezali biti solidarni sa žrtvama trgovanja ljudima, odašiljati svijetu jasnu poruku protiv ropstva, pozivajući sve mlade da slome kulturne paradigme koje su prikovale ljude u različite oblike iskorištavanja, da se povežu, da osnaže ranjive skupine u društvu i zaštite ih od mreže prostitucije i trgovanja ljudima.